

Toruń, 15 września 2026

dr hab. Emilia Kubicka, prof. UMK
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Humanistyczny
Instytut Językoznawstwa, Katedra Teorii Języka
ekubicka@umk.pl

**Ocena osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych
dr Michaliny Biernackiej
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dyscyplinie językoznawstwo**

1. Sylwetka Habilitantki

Dr Michalina Biernacka jest absolwentką studiów magisterskich na kierunku filologia polska (2008), licencjackich na kierunku filologia wschodniosłowiańska (2010), w 2012 r. uzyskała stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa na Uniwersytecie Łódzkim. W roku 2018 ukończyła studia podyplomowe w zakresie logopedii na Uniwersytecie Warszawskim.

Od 2008 r. jest zatrudniona w Instytucie Filologii Polskiej i Logopedii na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, gdzie prowadzi zajęcia na filologii polskiej, studiach polskich z językiem angielskim, logopedii z audiologią oraz rehabilitacji zaburzeń głosu, a okazjonalnie na innych wydziałach na kierunkach takich jak bibliotekoznawstwo, kulturoznawstwo, dziennikarstwo czy zarządzanie. Wykłada również na studiach podyplomowych z zakresu nauczania języka polskiego jako obcego. Prowadzone przez nią przedmioty dotyczą zagadnień fonetycznych, gramatycznych i leksykalnych – także w zakresie glottodydaktycznym, jak też – w kontekście nauczania języka polskiego jako obcego – kulturowych, realioznawczych, metodycznych i dydaktycznych. Na macierzystej uczelni na filologii polskiej i studiach polskich z językiem angielskim prowadziła 25 prac licencjackich.

Od 2014 r. współpracuje jako lektor języka polskiego z Centrum Języków Obcych Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, gdzie oprócz prowadzenia zajęć gromadzi dane do badań empirycznych w zakresie nabywania fonetyki polskiej jako obcej. Współpracowała także z Wyższą Szkołą Pedagogiczną w Łodzi (2011) oraz z Polskim Uniwersytem na Obczyźnie w Londynie (2021–2022).

2. Dorobek naukowy Habilitantki

2.1. Ogólna charakterystyka osiągnięć naukowych

Dr Michalina Biernacka jest autorką 1 monografii, 46 artykułów naukowych, 5 książek dydaktycznych oraz współredaktorem 6 wydawnictw. Większość z nich (z wyjątkiem 8 artykułów i 1 redakcji) wydała po doktoracie. Jej teksty ukazują się m.in. w mających duży zasięg w środowiskach językoznawczym oraz glottodydaktycznym czasopismach „Poradnik Językowy”, „Prace Filologiczne” czy „Acta Universitatis Lodzensis. Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców”, a najnowsze materiały do nauczania wymowy z serii *KulFon* są dostępne online. Dzięki licznym wystąpieniom na konferencjach (36, z czego 7 przed doktoratem) oraz nowatorskim publikacjom, w tym dydaktycznym, jest rozpoznawalna w środowisku naukowym jako ekspert w nauczaniu wymowy polskiej jako obcej.

Jej działalność naukowa świadczy o szerokim polu zainteresowań, z których najistotniejsze to nauczanie wymowy oraz związana z nim terminologia glottodydaktyczna.

Nauczanie wymowy. Za najbardziej znane osiągnięcie Kandydatki w tym zakresie należy uznać kompleksowe opracowanie dotychczas tylko fragmentarycznie rozpoznawanego tematu – monografię *Znajdź z polskim wspólny język. Fonetyka w nauczaniu języka polskiego jako obcego* (2016). Zajmowały ją także zagadnienia związane z obecnością materiałów fonodydaktycznych w podręcznikach (4 teksty) oraz opinie lektorów na temat trudności cudzoziemców w przyswajaniu polskiej wymowy, ich praktyki dydaktyczne czy postawy (3 teksty). Wypracowała własne koncepcje integrujące podejście glottodydaktyczne z logopedycznym, dotyczące m.in. wykorzystania gestów w nauczaniu wymowy czy pracy z dziećmi (*Maluchodźwięki*, 2019). Badania w tym zakresie wieńczy kompleksowa seria powstała na podstawie badań empirycznych i wieloletniego doświadczenia dydaktycznego – *KulFon. Kulturowa fonetyka (nie tylko) dla Ukraińców* (2025), która składa się z podręcznika lektora i podręcznika studenta. Pracę nad nią umożliwił grant Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, którego dr Biernacka była kierownikiem i wykonawcą, we współpracy z badaczami z jej macierzystej uczelni (polonistami i logopedami) oraz z badaczkami z Charkowskiego Uniwersytetu Narodowego. Należy podkreślić, że – co stanowi novum w przypadku materiałów dydaktycznych – na potrzeby tej publikacji przeprowadzono badania nad polską intonacją. Pokazuje to odpowiedzialne naukowo podejście Habilitantki do przekazywanej wiedzy – nie opiera się ona na zastanych przekonaniach, ale tam, gdzie uznaje to za wskazane, prowadzi własne badania empiryczne.

Terminologia glottodydaktyczna. O wysokiej świadomości metodologicznej dr Biernackiej świadczą podejmowane przez nią od kilkunastu lat próby uporządkowania polonistycznej terminologii glottodydaktycznej. Zajmowała się ona takimi konceptami jak kompetencja fonologiczna/fonetyczna (2013), słuch mowny (2014), błąd glottodydaktyczny w zakresie podsystemu fonicznego (2019), błąd cudzoziemski (2020), błąd wymawianiowy (2021) czy substytucja (2024). Habilitantka uznała pracę z tekstami źródłowymi (publikacjami, w których omawiano te koncepty) za niewystarczającą i postanowiła badać ich rozumienie

za pomocą metod bardziej bezpośrednich, socjolingwistycznych – ankiet mających zdać sprawę z rozumienia tych pojęć w środowisku glottodydaktyków polonistycznych. Jest to podejście nowatorskie w reprezentowanej przez nią dziedzinie, rzadko stosowane także w innych. Należy podkreślić dużą wrażliwość terminologiczną Badaczki powiązaną z dbałością o precyzję przekazywanych myśli, co wynika m.in. z oglądu dziedziny z dwóch perspektyw – glottodydaktycznej i logopedycznej, w których te same terminy mogą odnosić się do różnych pojęć. Do tego nurtu należą też rozważania nad pojęciem normy, w tym glottodydaktycznej (2021, 2026).

Z wymienionych przez Kandydatkę w autoreferacie obszarów badań warto wskazać poza tym nauczanie działań językowych, kształcenie przyszłych lektorów oraz analizy błędów wymowy.

Nauczanie działań językowych. W refleksji naukowej dotyczącej nauczania obcej wymowy dr Biernacka konsekwentnie wskazuje na rolę wymowy jako podstawy działań językowych, czemu dała wyraz w tekstach poświęconych m.in. rozwijaniu działań komunikacyjnych, interakcyjnych i mediacyjnych (4 teksty). Świadczy to o wysokiej świadomości metodologicznej Badaczki połączonej z umiejętnością jej aplikatywnego przedstawienia.

Kształcenie przyszłych lektorów. W pracach dotyczących nauczania przyszłych lektorów (2 teksty), w których Habilitantka prezentuje m.in. autorski program nauczania przedmiotu fonetyka korektywna, na uwagę zasługuje próba wyraźnego rozgraniczenia kompetencji glottodydaktyka i logopedy – istotna zwłaszcza wobec pojawiających się coraz częściej prób zajmowania się przez logopedów nauczaniem wymowy polskiej jako obcej. Dr Biernacka słusznie wskazuje, że choć obie dziedziny mogą czerpać ze swoich osiągnięć, a metody logopedyczne są chętnie wykorzystywane przez glottodydaktyków, to jednak cele obu nauk i związanych z nimi praktyk są odmienne.

Analizy błędów wymowy. W nurt empiryczny badań Habilitantki wpisują się publikacje zawierające analizy błędów wymowy popełnianych przez cudzoziemców. Na podstawie materiału zgromadzonego podczas pracy na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi powstały teksty o realizacjach tzw. samogłosek nosowych przez obcokrajowców (2019), trudnościach percepcyjno-artykulacyjnych osób z Libanu (2020) oraz realizacji zbitek spółgłoskowych przez tę grupę badanych (2024). W badaniach tych wykorzystano instrumentarium fonetyki akustycznej, którego włączenie do procedur stosowanych w glottodydaktyce proponuje Badaczka w innym tekście (2021).

Podsumowując przegląd bogatego dorobku Habilitantki, należy stwierdzić, że jest on różnorodny, obejmuje bowiem zarówno badania empiryczne różnego rodzaju (nagrania wymowy obcokrajowców, ankietowanie lektorów), jak i refleksje teoretyczne nad miejscem nauczania wymowy w praktyce glottodydaktycznej, jej powiązaniem z pisownią i działaniami językowymi, rolą i kształceniem lektorów czy wreszcie – próbę uporządkowania terminologii w celu umożliwienia precyzyjnej wymiany myśli między badaczami wewnątrz dyscypliny

i między dyscyplinami. Kandydatka chętnie wraca do ankiet jako metody badawczej, co pokazuje jej otwartość na własne środowisko naukowe. Proponowane przez siebie rozwiązania poddaje pilotażom (*Maluchodźwięki*, *KulFon*) – świadczy to o jej wrażliwości na odbiorców i dbałości o jakość przygotowywanych materiałów. Nachylenie terminologiczne części jej prac ukazuje zaś wnikliwość i dojrzałość badawczą, które w pełni znalazły wyraz w przedstawionej do oceny rozprawie habilitacyjnej.

2.2. Ocena osiągnięcia naukowego wskazanego jako podstawa postępowania habilitacyjnego

Wskazana przez dr Michalinę Biernacką jako główne osiągnięcie naukowe monografia *Interferencja – błąd – akcent. Wybrane zagadnienia fonodydaktyczne w perspektywie badań empirycznych* ukazała się w 2025 r. nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Łódzkiego i liczy 311 stron. Wyrosła z prezentowanego we wcześniejszych pracach namysłu nad terminologią używaną przez glottodydaktyków polonistycznych oraz nieprzystawalnością niektórych terminów glottodydaktycznych, językoznawczych i logopedycznych. Sposób badania znaczenia i rozumienia terminów zaprezentowany w pracy łączy różnorodne perspektywy językoznawcze, co umożliwiło kompleksowe ukazanie funkcjonowania w środowisku pojęć wymienionych w tytule monografii.

Monografia składa się z dwóch zasadniczych części. W części teoretycznej (rozdziały I–IV) Autorka opisuje dziedzinę badań – glottodydaktykę polonistyczną, którą ukazuje w opozycji do dziedzin pokrewnych, zwłaszcza językoznawstwa i logopedii (rozdz. I). Następnie przedstawia różne ujęcia błędu w językoznawstwie i glottodydaktyce polonistycznej oraz odnosi się do sposobów pojmowania normy w tych dziedzinach oraz w logopedii (rozdz. II). W rozdziale III relacjonuje sposoby badania terminów. Rozdział IV zawiera opis procedury badawczej z podziałem na badanie pilotażowe i właściwe, uzasadnieniem wyboru terminów do badania oraz tekstów wchodzących w skład korpusu, a także charakterystykę ankiet i wywiadów oraz obu grup badawczych. W rozdziale empirycznym (V) Badaczka dokonuje analiz trzech pojęć (*interferencja*, *błąd*, *akcent*). Analiza językowa, polegająca na interpretacji dzieł leksykograficznych i tekstów ze zgromadzonego przez nią korpusu, poprzedza analizę socjolingwistyczną, podczas której omawia wyniki ankiet i wywiadów. Zarówno we wnioskach kończących każdy podrozdział, jak i w *Zakończeniu*, Autorka zwraca uwagę na związki między opisywanymi terminami.

Dr Michalina Biernacka wskazała dwa cele badawcze. Pierwszym z nich jest analiza sposobu, w jaki glottodydaktycy polonistyczni mówią o pojęciach interferencji, błędu (wymowy) i akcentu. Drugim jest ustalenie, które terminy określające te koncepty są stosowane najczęściej i jak są rozumiane. Sam wybór pojęć jest jak najbardziej uzasadniony – są one fundamentalne dla fonodydaktyki, a przy tym rozmaicie rozumiane, co – jak słusznie wskazuje Autorka – może wynikać z wpływu innych dziedzin bliskich badaczom, jak językoznawstwo, glottodydaktyki innych języków czy logopedia. Powoduje to nieporozumienia w komunikacji

między przedstawicielami tych dziedzin, czemu może zapobiec precyzyjne opisanie terminów w nich używanych. Na uznanie zasługuje pomysł zbadania frekwencji użyć, a zwłaszcza sposobów ich rozumienia ujawnianych bezpośrednio przez przedstawicieli środowiska – w ankietach i wywiadach indywidualnych. To podejście nowatorskie, niewykorzystywane dotychczas w glottodydaktyce polonistycznej.

Aby zrealizować cele, Habilitantka wykorzystała różnorodne instrumentarium językoznawcze. Analiza lingwistyczna miała kilka etapów i polegała na opisie budowy terminu z uwzględnieniem jego etymologii, co miało pozwolić na wykrycie jego ewentualnej prozodii semantycznej (wartościowania). Następnie badano, czy dany termin ma warianty oraz w jakie relacje semantyczne wchodzi, by opisać całe pole pojęciowe. Wykorzystywano w tym celu źródła leksykograficzne oraz literaturę glottodydaktyczną (o zasięgu międzynarodowym). Istotnym etapem analizy było ukazanie sposobu funkcjonowania terminu i jego wariantów (synonimów, ale też hiponimów) przez glottodydaktyków polonistycznych na podstawie zgromadzonego przez Badaczkę korpusu 65 tekstów z lat 1965–2023 reprezentatywnych dla fonodydaktyki polonistycznej i obejmujących większość publikacji na ten temat. Sam opis funkcjonowania terminów w tekstach okazał się niewystraczający do osiągnięcia zamierzonych celów, dlatego kolejnym etapem była analiza socjolingwistyczna, w której zastosowano podejścia ilościowe i jakościowe. W jej ramach opisano wyniki przeprowadzonej w latach 2019–2021 ankiety, w której 60 respondentów (nauczycieli języka polskiego jako obcego prowadzących zajęcia z wymowy) wypowiedziało się na temat znajomości różnych terminów fonodydaktycznych i ich wykorzystania. Pozwoliło to na określenie częstotliwości używania terminów. Opisowa część ankiety, w której badani zostali poproszeni o zdefiniowanie *interferencji* i tzw. *obcego akcentu*, ujawniła duże różnice między rozumieniem tych terminów i skłoniła Habilitantkę do przeprowadzenia w 2024 r. badania jakościowego – pogłębionych wywiadów indywidualnych skupiających się na błędach wymawianiowych dorosłych cudzoziemców. Grupę badawczą stanowiło 10 osób, grupę kontrolną – 3; byli oni rozpoznawalnymi w środowisku glottodydaktykami polonistycznymi. W monografii wykorzystano ich wypowiedzi na temat wskazanych w jej tytule terminów. Sposób przeprowadzenia badania stanowi novum w polskiej glottodydaktyce. Procedura powstawała etapami, dzięki czemu została dogłębnie przemyślana, a Badaczka mogła reagować na niedostatki wykorzystywanego przez nią instrumentarium. Procedura badawcza, mimo że wieloetapowa, jest na tyle przejrzysta i efektywna, że może być wykorzystywana również przez innych naukowców do badań nad rozumieniem pojęć. Stanowi to niewątpliwy wkład Habilitantki w metodologię badań glottodydaktycznych.

Wnioski z analiz zostały przedstawione szczegółowo w autoreferacie, dlatego nie będę ich tu referować. Na ich podstawie można uznać, że cele postawione przez Badaczkę zostały osiągnięte: ukazała ona funkcjonowanie terminów *interferencja*, *błąd (fonetyczny)* i *obcy akcent* w środowisku polskich glottodydaktyków, a także sprecyzowała ich rozumienie. Na uznanie zasługuje empiryczny charakter badań – Habilitantka nie postawiła własnych

doświadczeń i własnej wiedzy w centrum, lecz metodycznie opisywała rozumienie analizowanych pojęć przez przedstawicieli środowiska, którego część stanowi. Dużą wartością monografii jest również postawienie w centrum potrzeb glottodydaktyków polonistycznych i przeciwstawienie ich potrzebom środowisk wchodzących z nimi w interakcje, jak językoznawcy czy logopedzi.

Jako pozostałe zalety monografii można wymienić m.in. eksplicytne oddzielenie zadań glottodydaktyki, logopedii i językoznawstwa i konsekwentne wskazywanie na potrzeby tej pierwszej dziedziny podczas analizy terminów oraz precyzję terminologiczną wynikającą z dbałości o jakość rozważań naukowych, ale też z postulatu niemnożenia bytów ponad potrzebę. Badaczka podjęła się m.in. wskazania różnic między pojęciami *błąd fonetyczny* a *błąd fonologiczny*, *błąd wymowy* (proponuje go odnosić do obcokrajowców) a *błąd wymawianiowy* (w logopedii odnoszony do rodzimych użytkowników języka), wreszcie *błąd* (jako naruszenie systemu) a *odstępstwo / odchylenie* (naruszenie normy). Jej propozycje nie są arbitralne, ale wynikają z dobrej znajomości trzech wspomnianych wyżej dziedzin w zakresie opisu systemu fonologicznego. Brak arbitralności najpełniej ujawnił się w opisie przedmiotu badań – Habilitantka ukazuje uzus terminologiczny w sposób deskryptywny, a swoje propozycje terminologiczne daje tam, gdzie zastane terminy są niejednoznaczne, niefunkcjonalne (jak *interferencja graficzna*) lub – według niektórych respondentów – nacechowane negatywnie (jak *obcy akcent*, który dr Biernacka proponuje zastąpić terminem *akcent cudzoziemski*). Zastrzega jednak, że wszelkie ustalenia terminologiczne wymagają konsensusu środowiska badawczego. Podobnie otwarte na dyskusje są sformułowane przez nią przykładowe problemy badawcze fonodydaktyki polonistycznej (s. 32–34) czy przejrzyste klasyfikacje błędów fonetycznych (s. 91, 93).

Obowiązkiem recenzenta jest też omówienie zagadnień budzących wątpliwości oraz mankamentów dzieła. Kilka z nich wskażę poniżej, przy czym skupię się na zagadnieniach warsztatowych, prozodycznych i edytorskich.

Korpus tekstów wybranych do badania Habilitantka określa jako „prace naukowe, napisane przez glottodydaktyków polonistycznych, traktujące o błędach wymowy osób dorosłych uczących się języka polskiego jako obcego, opublikowane między 1965 a 2023 r.” (s. 135). Dziwić może zatem próba włączenia do niego opracowania językoznawczyni Hanny Jadackiej (nie znalazło się z nim z powodu innego niż formalny) czy włączenie do niego artykułu Gerda Hentschla (slawisty, nie glottodydaktyka). Zdaje się też, że niekorzystne, bo zaburzające badania nad frekwencją, mogło być umieszczenie w korpusie terminologicznego tekstu samej Autorki (Biernacka 2021). System skrótów okazał się przy tym mało przejrzysty, a w przypadku prac dwuautorskich niekonsekwentny.

Proponowana przez Michalinę Biernacką analiza lingwistyczna miała polegać m.in. na ukazaniu etymologii i siatki znaczeń badanego terminu oraz jego pola semantycznego. Abstrahując od uzasadnienia dla włączania etymologii do badań synchronicznych (stosowanej w nuncie kognitywnym, na który wskazała Habilitantka), trudno zaakceptować sposób pracy

z opracowaniami leksykograficznymi, które przytaczano bez podziału na słowniki językowe i encyklopedyczne – kluczowego, gdy chodzi o uchwycenie znaczenia terminu i oddzielenie go od znaczenia tożsamego z nim ortograficznie wyrażenia języka ogólnego. Niezbyt ostro bowiem oddzielono opis wyrażenia języka ogólnego (*błąd*, *akcent*) od opisu równobrzmiącego terminu, mającego często inne miejsca walencyjne, a z pewnością należącego do innego systemu (języka naukowego w różnych odmianach). Habilitantka pisze na przykład o determinologizacji *błędu*, który z terminu miał się stać wyrażeniem języka ogólnego, zdaje się jednak, że kierunek był odwrotny.

Wybór diachronicznego słownika Witolda Doroszewskiego (jego materiał obejmuje dwa stulecia) mógł zaciemniać obraz funkcjonowania analizowanych terminów w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat, a słownik Stanisława Dubisza nie został opatrzonej zastrzeżeniem, że kwalifikatory dziedzinowe pełnią w nim raczej funkcję odsyłaczy tematycznych, co w przypadku ustalania stopnia terminologiczności danego wyrażenia może wprowadzać w błąd. Jako osobne źródła wskazywano na przykład derywowany wprost z *Innego słownika języka polskiego* pod red. Mirosława Bańki *Wielki słownik ucznia* (będący jego nieznacznym skrótem) oraz liczne czerpiące z siebie bezpośrednio słowniki PWN (zob. relacje między SJPSz, USJP i słownikiem w witrynie sjp.pwn.pl). Mało celowe wreszcie wydaje się włączenie do referencyjnego zbioru leksykograficznego *Praktycznego słownika współczesnej polszczyzny* pod red. Haliny Zgólkowej, o którym wiadomo, że notuje wyrażenia potencjalne i że nie jest – w przeciwieństwie do pozostałych słowników języka polskiego – oparty na korpusach autentycznych tekstów, a zatem przytaczane z niego derywaty terminów mogą być wyłącznie potencjalne.

Definicja *obcego akcentu*, zaproponowana przez Autorkę na początku rozdziału mu poświęconego, wydaje się wprowadzać odbiorcę w błąd. Opisuje go ona jako „zjawisko polegające na tym, że nierodzimym użytkownik języka w trakcie mówienia w języku docelowym nie charakteryzuje się wystarczającą precyzją artykulacyjną, by rodzimy użytkownik uznał jego wymowę za natywną” (s. 239). Obcy akcent nie jest ograniczony do płaszczyzny segmentalnej (z czego Habilitantka zdaje sprawę w innych częściach książki) i nie wynika z braku precyzji artykulacyjnej. Poza tym jest on odbierany nie tylko przez rodzimych użytkowników języka, ale i przez obcokrajowców, którzy na przykład w filmach (amerykańskich) bez trudu rozpoznają bohaterów mówiących z obcym akcentem w ich nierodzimy języku (angielskim). Podobnym uproszczeniem zdaje się dalszy fragment pierwszego akapitu rozdziału 5.3, w którym czytamy: „Podczas konstruowania wypowiedzi nakładają się na siebie dwa plany: wybrzmiewają głoski (ich dobór i uporządkowanie są bezpośrednim źródłem treści – budują znaczenia wyrazów, fraz, zdań) oraz ujawniają się nałożone na nie akcent, intonacja, tempo i wynikający z nich rytm (ich dobór i jakość odpowiadają za treści dodatkowe, różnicują typy wypowiedzi, przekazują emocje, informacje paralingwistyczne)” (s. 239). Potraktowanie cech suprasegmentalnych jako dodatkowych względem segmentalnych nie odpowiada rzeczywistości językowej, np. intonacja na równi z artykulacją informuje o znaczeniu

wypowiedzi (oznajmienie vs pytanie), a akcent w niektórych językach może pełnić funkcję dystynktywną (różnicować znaczenia). Wreszcie trudno się zgodzić z wnioskowaniem zaproponowanym na s. 253 monografii: „*Akcent cudzoziemski* należy więc do elementów systemu języka pierwszego, które nie są nacechowane [...], a są w języku pierwszym przyswajane szybciej, na wcześniejszym etapie, przez co ulegają stabilizacji i później dłużej lub na zawsze wpływają na wymowę w języku kolejnym. One właśnie rozpoznawane są jako obcy akcent. Wobec powyższego akcent nie może być postrzegany jako deformowanie języka docelowego”. Perspektywa języka pierwszego nie jest bowiem tożsama z perspektywą języka docelowego, zatem nie zachodzi wynikanie między stwierdzeniem faktu a zaproponowanym wnioskiem. Podobnych nieścisłości jest jednak w tej obszernej monografii niewiele.

Wreszcie, mając na uwadze perspektywę odbiorcy tekstu, muszę wskazać mankament, jakim jest powtarzanie treści omówionych wcześniej oraz duża dygresyjność, której przejawem są przypisy zawierające cytaty z literatury, bardzo liczne w rozdziałach teoretycznych, utrudniające skupienie się na głównym wątku wywodu. Zbyt szczegółowe są również opisy procedur badawczych, zwłaszcza tych związanych z gromadzeniem korpusu (Autorka opisuje na przykład, jak szukała tekstów, jak je kopiowała, kodowała itd.). Odbiór utrudnia również brak w bibliografii uzupełniającej dużej liczby tekstów z korpusu wybranego do analizy, np. Biernacka 2016, Knyś 2016, Szalkowska-Kim 2010. Można je wprowadzić odnaleźć w korpusie zamieszczonym przed bibliografią uzupełniającą (tu odpowiednio: BM2, KM, SzKE), jednak znacznie wydłuża to proces poszukiwania źródła. Wypada też zwrócić uwagę na niejednolity sposób kodowania elektronicznych dzieł leksykograficznych – niektóre z nich są oznaczane skrótami (np. DSEHJP, SGJP, WSJP PAN), inne zaś linkami w przypisach (jak *Encyklopedia logopedii*, *Słownik logopedyczny*, *Dialekty i gwary polskie* – kompendium w ogóle niewskazane z tytułu).

Bardzo mylące dla odbiorcy są też przecinki systematycznie pojawiające się przed imiesłowami przymiotnikowymi czynnymi, np. „błąd, będący jej następstwem” (s. 178) czy „zbiór [...] fonetycznych cech interferencyjnych, świadczących o zagranicznym pochodzeniu mówcy” (s. 275), które mogą zmieniać znaczenie wypowiedzi.

Podsumowując: Merytorycznie oceniam pracę wysoko. Rozprawa jest nowatorska, ma logiczną strukturę, jej Autorka wykazuje się doskonałą znajomością literatury z trzech dziedzin, dbałością o precyzję terminologiczną i wrażliwością na uzus naukowy. Badanie empiryczne zostało dobrze zaplanowane i wieloaspektowo zinterpretowane, a jego wyniki posłużyły między innymi do sformułowania postulatów terminologicznych potrzebnych w rozwijającej się glottodydaktyce polonistycznej. Stwierdzam zatem, że osiągnięcie wskazane jako podstawa postępowania habilitacyjnego spełnia wymóg ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce i stanowi istotny wkład w rozwój dyscypliny językoznawstwo.

3. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzatorskich Habilitantki

Oprócz zajęć prowadzonych na Uniwersytecie Łódzkim (przede wszystkich na filologii polskiej i studiach polskich z językiem angielskich) oraz lektoratów z języka polskiego na Uniwersytecie Medycznym w Łodzi dr Michalina Biernacka angażuje się w przygotowywanie materiałów dydaktycznych dla lektorów i uczących się. Do jej największych osiągnięć w tym zakresie należą poradnik *Znajdź z polskim wspólny język* (2016) oraz *KulFon* (2015), którego była pomysłodawczynią, koordynatorką i współwykonawczynią. Obie prace, mimo przeznaczenia dydaktycznego, oparte są na rzetelnych podstawach metodologicznych oraz badaniach przeprowadzonych na ich potrzeby.

Habilitantka bierze aktywny udział w życiu wydziału – jest pełnomocnikiem dziekana ds. egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego (od 2016 r.), koordynatorem ds. jakości kształcenia studiów polskich z językiem angielskim (od 2024 r.), opiekunem specjalizacji nauczanie języka polskiego jako obcego na filologii polskiej (od 2014 r.), była też członkiem Rady Wydziału Filologicznego i Rady Instytutu Filologii Polskiej i Logopedii. Bierze udział w pracach administracyjnych i redakcyjnych związanych z czasopiśmem „Kształcenie Polonistyczne Cudzoziemców”, przez 10 lat administrowała stroną macierzystej katedry. Kandydatka jest współzałożycielką Koła Naukowego Glottodydaktyków, którego opiekunem była w latach 2014–2023. Jako jego opiekun doprowadziła do podpisania 10 umów o współpracy z placówkami edukacyjnymi z województwa, w ramach których członkowie koła wspierają uczniów z doświadczeniem migracji w nabywaniu języka polskiego. Kandydatka współorganizowała cztery konferencje naukowe (2010, 2016, 2020, 2023), w trzech komitetach organizacyjnych pełniła funkcję sekretarza. Za działalność na rzecz jednostki i wydziału była kilkakrotnie nagradzana.

Dr Michalina Biernacka jest współtwórczynią ośrodka egzaminacyjnego w zakresie języka polskiego jako obcego na rodzimym uniwersytecie, gdzie przewodniczyła kilku sesjom. Od 2013 r. jest członkiem Zespołu Autorów Zadań i Egzaminatorów, a w 2018 r. została audytorem badającym prawidłowość oceny prac egzaminacyjnych podczas państwowych egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego. Kandydatka jest ekspertem NAWA w Programie Lektorzy jako członek komisji delegującej lektorów do pracy w zagranicznych ośrodkach akademickich.

Różnorodna działalność popularyzująca naukę, uwzględniająca potrzeby regionalnych placówek oświatowych oraz glottodydaktyków polonistycznych, świadczy o stałym zaangażowaniu dr Biernackiej w życie społeczności uniwersyteckiej (m.in. koordynowanie warsztatów dla członków KNG, koordynowanie projektu teatralnego, w którym wzięli udział studenci cudzoziemscy i polscy), lokalnej (m.in. Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi, Noc z Filologią, Dzień Języka Ojczystego) czy środowiska zawodowego (m.in. warsztaty na zlecenie Wojewódzkiego Ośrodka Kształcenia Nauczycieli w Łodzi, współorganizowanie warsztatów z zakresu wielojęzyczności w ramach działalności Zespołu Języka Polskiego poza Granicami Kraju Rady Języka Polskiego).

Kandydatka regularnie wykazuje się aktywnością w zakresie współpracy międzynarodowej, zarówno podczas staży dydaktycznych na uniwersytetach w Wielkim Tyrnovie (2011, 2019), Zagrzebiu (2015), Ostrawie (2016) i Ołomuńcu (2018), prowadzenia zajęć na studiach podyplomowych na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie (projekt *Maluchodźwięki*), jak i podczas współpracy naukowej z przedstawicielkami uniwersytetu w Charkowie, której efektem jest m.in. *Podręcznik nauczyciela* we wspomnianym już projekcie *KulFon*.

Podsumowując, mogę stwierdzić z pełnym przekonaniem, że rozwój akademicki dr Michaliny Biernackiej oceniam bardzo pozytywnie. Analiza jej osiągnięć ukazuje sylwetkę dojrzałego, akademicko i społecznie zaangażowanego naukowca, dobrze przygotowanego do prowadzenia badań oraz dzielenia się ich efektami ze studentami i społecznościami w regionie.

4. Konkluzja

Biorąc pod uwagę wysoką ocenę monografii wskazanej jako podstawa postępowania, innych publikacji oraz działalność dydaktyczną i organizacyjną Habilitantki, stwierdzam, że dr Michalina Biernacka spełnia wymogi sformułowane w art. 219 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), gdyż: 1) posiada stopień doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskany w 2012 r. na Uniwersytecie Łódzkim, 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe, które stanowią znaczny wkład w rozwój językoznawstwa, do których zalicza się przede wszystkim monografia naukowa *Interferencja – błąd – akcent. Wybrane zagadnienia fonodydaktyczne w perspektywie badań empirycznych* opublikowana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego w 2025 r., oraz 3) wykazała się istotną aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w tym zagranicznej. **Wnoszę zatem do Komisji Uniwersytetu Łódzkiego do spraw stopni naukowych w dyscyplinie językoznawstwo przy Wydziale Filologicznym UŁ o nadanie dr Michalinie Biernackiej stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.**

Emilia Kubicka